


Вінницький національний медичний університет ім. М.І.Пирогова


“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор ЗВО з науково-педагогічної
роботи і міжнародних зв'язків


Інна АНДРУШКО
“30” серпня 2024 року

“ПОГОДЖЕНО”

Завідувач кафедри судової
медицини та права


доцент ЗВО Валерій ГУНАС
“30” серпня 2024 року

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Медичне право України»

Спеціальність	225 Медична психологія
Освітній рівень	Магістр
Освітня програма	ОПП «Медична психологія», 2022
Навчальний рік	2024-2025
Кафедра	Судової медицини та права
Лектор	Доцент ЗВО, к.ю.н. Валентина ЗВЕРХОВСЬКА
Контактна інформація	<i>forensic@vntu.edu.ua</i> , вул.Пирогова, 56
Укладач силабусу	Доцент ЗВО, к.ю.н. Валентина ЗВЕРХОВСЬКА

1. Статус та структура дисципліни

Статус дисципліни	Обов'язкова
Код дисципліни в ОПП та місце дисципліни в ОПП	ОК 56, складова циклу дисциплін професійної підготовки
Курс/семестр	4 курс (VII семестр)
Обсяг дисципліни (загальна кількість годин/ кількість кредитів ЄКТС)	30 годин /1 кредит ЄКТС
Структура дисципліни	Лекції - 8 год Практичні заняття - 8 год Самостійна робота - 14 год В цілому: аудиторні заняття – 53,3%, самостійна поза аудиторна робота – 46,7%.
Кількість змістових модулів	1
Мова викладання	українська
Форма навчання	Очна (при впровадженні карантинних заходів чи заходів безпеки в умовах воєнного стану - дистанційна очна)

2. Опис дисципліни

Коротка анотація курсу, актуальність. У загальній системі підготовки лікаря знання права відіграють важливу роль. Головне завдання курсу медичного права України полягає в розвиткові компетенції у галузі медичного права, формуванні достатнього рівня правової культури для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини в сфері охорони здоров'я.

Згідно з навчальним планом вивчення медичного права здійснюється на 4 році навчання, і включає читання лекцій та проведення практичних занять з основних питань взаємодії суб'єктів медичних правовідносин. Під час розбору окремих тем застосовується матеріали судової практики рішення Європейського суду з прав людини.

У лекціях з медичного права висвітлюються проблемні питання медичних правовідносин, статусу суб'єктів медичного права системи організації охорони здоров'я юридичної відповідальності медичних працівників.

Організація навчального процесу здійснюється за кредитно-модульною системою. Обсяг навчального навантаження студентів описаний у кредитах ЄКТС – залікових кредитах, які зараховуються студентам при успішному засвоєнні ними модулю (залікового кредиту).

Програма дисципліни структурована в один модуль, до складу якого входить три змістових модулі. Кредитно-трансферна система організації навчального процесу спонукає студентів систематично вчитися протягом навчального року.

Завданням дисципліни є отримання студентами знань, зокрема щодо: історії становлення юридичної регламентації медичної діяльності в Україні; конституційного регулювання прав людини у сфері охорони здоров'я в Україні; загального і спеціального законодавства у сфері охорони здоров'я; видів юридичної відповідальності за професійні правопорушення в окресленій царині; прав й обов'язків суб'єктів медичних правовідносин (пацієнтів, медичних працівників, законних представників пацієнта тощо); дефектів надання медичної допомоги; ятрогенної патології та її медико-правового значення; механізмів контролю якості медичної допомоги; юридичних аспектів профілактики і лікування інфекційних хвороб; законодавчого забезпечення донорства (крові, тканин, репродуктивних клітин); регулювання експертної діяльності за законодавством України; особливостей правового забезпечення населення лікарськими засобами.

Передреквізити – дисципліна «Медичне право України» базується на вивченні студентами таких дисциплін як: «Безпека життєдіяльності», «Цивільний захист», «основи біоетики та

біобезпеки», «Етичні проблеми в медицині», що передбачає уміння застосувати знання з медичного права у процесі подальшого навчання та професійній діяльності.

Мета курсу та його значення для професійної діяльності. Мета курсу - фахова підготовка студентів, які навчаються за спеціальністю «Медицина» з метою формування і розвитку їхньої компетенції у галузі медичного права, спрямована на отримання необхідного обсягу теоретичних медико-правових знань, набуття практичних навиків у сфері охорони здоров'я, оволодіння достатнім рівнем правової культури та правової свідомості для збереження балансу взаємин між суб'єктами медичних правовідносин і дотримання прав людини в сфері охорони здоров'я.

Постреквізити – знання, отримані під час вивчення курсу «Медичне право України» у подальшому застосовується студентами при вивченні інших дисциплін: «Соціальна медицина, громадське здоров'я», «Судова медицина» та інших для розвитку клініко-морфологічного та експертного мислення, а також вирішення діагностичних та експертних задач.

3. Результати навчання.

Після успішного вивчення дисципліни здобувач зможе:

знати: історію становлення юридичної регламентації медичної діяльності в Україні; конституційного регулювання прав людини у сфері охорони здоров'я в Україні; загальне і спеціальне законодавство у сфері охорони здоров'я; види юридичної відповідальності за професійні правопорушення в окресленій царині; права й обов'язки суб'єктів медичних правовідносин (пацієнтів, медичних працівників, законних представників пацієнта тощо); дефекти надання медичної допомоги; ятрогенної патології та її медико-правового значення; механізми контролю якості медичної допомоги; юридичні аспекти профілактики і лікування інфекційних хвороб; законодавчого забезпечення донорства (крові, тканин, репродуктивних клітин); регулювання експертної діяльності за законодавством України; особливості правового забезпечення населення лікарськими засобами;

вміти: самостійно працювати із законодавством України та міжнародними і регіональними стандартами у сфері охорони здоров'я; готувати необхідні правові документи; аналізувати правову природу медичної практики; застосовувати юридичну практику для правореалізаційної діяльності, в т.ч. правові позиції Європейського суду з прав людини; ефективно використовувати арсенал експертиз і механізми контролю якості медичної допомоги; правильно оцінювати наслідки професійної діяльності медичних і фармацевтичних працівників;

самостійно вирішувати: питання стосовно наслідків професійної діяльності.

4. Зміст та логістика дисципліни

Модуль 1 «Медичне право як правове утворення»	7 семестр 30 год/1 кредит	Лекції №№ 1-4 Практичні заняття №№ 1-4 Теми для самостійного опрацювання №№ 9-15
---	---------------------------------	---

Дисципліна включає 15 тем в одному модулі.

Модуль 1. Медичне право України

Тема 1. Медичне право України в системах права і законодавства.

Тема 2. Міжнародні та регіональні стандарти у сфері охорони здоров'я і прав людини. Юридична регламентація системи охорони здоров'я в Україні.

Тема 3. Основи господарської діяльності та страхування у сфері охорони здоров'я в Україні.

Тема 4. Правова природа медичної допомоги і медичної послуги. Правові конструкції медичної реформи. Договір про надання медичних послуг.

Тема 5. Система прав людини у сфері охорони здоров'я. Особисті немайнові права людини у сфері охорони здоров'я. Захист персональних даних.

Тема 6. Правовий статус суб'єктів медичних правовідносин.

Тема 7. Дефекти надання медичної допомоги. Медична експертиза та контроль якості медичної допомоги за законодавством України.

Тема 8. Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я. Процедури і механізми захисту прав суб'єктів медичних правовідносин.

Тема 9. Правове регулювання сімейної медицини в Україні. Особливості надання первинної медичної допомоги. Народна медицина (цілителство) за законодавством України.

Тема 10. Законодавче забезпечення профілактики та лікування інфекційних хвороб. Правове забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя в Україні.

Тема 11. Донорство за законодавством України. Правове забезпечення репродуктивного здоров'я і репродуктивних технологій в Україні. Корекція статі.

Тема 12. Правове регулювання провадження фармацевтичної діяльності та забезпечення населення лікарськими засобами і виробами медичного призначення в Україні. Інтелектуальна власність у галузі охорони здоров'я.

Тема 13. Правове регулювання психіатричної допомоги. Правове регулювання надання медичної допомоги уразливим верствам населення.

Тема 14. Правове регулювання паліативної допомоги. Організаційно-правове функціонування хоспісів.

Тема 15. Правова регламентація косметології і спортивно-оздоровчої діяльності (спортивна медицина). Санаторно-курортна справа. Медичний туризм.

Теми лекційного курсу розкривають проблемні питання відповідних розділів медичного права.

Практичні заняття передбачають теоретичне обґрунтування основних питань теми та засвоєння наступних практичних навичок:

- 1) заповнення зразків нормативної документації;
- 2) опанування практичних навичок із самостійного вирішення типових завдань з грамотним використанням правового термінологічного апарату та джерел медичного права та законодавства.

На практичних заняттях студенти розв'язують професійно-орієнтовані ситуаційні задачі та тестові завдання.

Самостійна робота студента передбачає підготовку до практичних занять та опрацювання практичних навичок, вивчення тем для самостійної поза аудиторної роботи, підготовка презентацій, таблиць, опрацювання наукової літератури та написання оглядів з наданих тем для індивідуальної роботи. Контроль засвоєння тем самостійної поза аудиторної роботи здійснюється на проміжних контрольних заняттях та підсумковому контролі з дисципліни.

Тематичні плани лекцій, календарні плани практичних занять, тематичний план самостійної позааудиторної роботи, обсяг та напрямки індивідуальної роботи опубліковані на сайті кафедри.

Маршрут отримання матеріалів: Кафедра судової медицини та права/Студенту/Очна форма навчання/ Медична психологія/ 4 курс/Навчально-методичні матеріали/ або за посиланням <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра судової медицини та права⁵⁸. Доступ до матеріалів здійснюється з корпоративного акаунту студента s000XXX@vnmu.edu.ua.

5. Критерії оцінювання

Оцінювання знань здійснюється згідно Положення про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи)

Поточний контроль	За чотирьох бальною системою традиційних оцінок: 5 «відмінно», 4 «добре», 3 «задовільно», 2 «незадовільно»
Підсумковий контроль з дисципліни	Оцінка за диференційний залік: 71-80 балів – «відмінно» 61-70 балів – «добре» 50-60 балів – «задовільно» Менше 50 балів – «не задовільно»/не склав

Оцінювання дисципліни:	Поточна успішність – від 120 до 200 балів (конвертація середньої традиційної оцінки за практичні заняття за 200-бальною шкалою). Індивідуальна робота – від 1 до 12 балів Сумарно від 120 до 200 балів.
------------------------	---

Шкала оцінювання дисципліни: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проєкту (роботи), практики	для заліку
180-200	A	відмінно	зараховано
170-179,99	B	добре	
160-169,99	C		
141-159,99	D	задовільно	
122-140,99	E	задовільно	
60-121,99	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-59,99	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Критерії оцінювання знань студента

Оцінювання усної/письмової відповіді під час поточного контролю

Оцінка «**відмінно**» виставляється студенту, який глибоко і всебічно засвоїв теоретичний матеріал, грамотно і логічно його викладає. Він може вільно оперувати правовою термінологією, чітко відповідає на нестандартні питання за темою заняття, уміє пов'язати матеріал даної теми з вивченими раніше розділами, що свідчить про опанування нормативно-правових актів і рекомендованої літератури та здатність аналізувати вивчений матеріал, а також чітко демонструє значення засвоєних теоретичних правових знань для практичної медицини.

Оцінка «**добре**» виставляється студенту, який знає і добре володіє теоретичним матеріалом, грамотно його викладає, вірно відповів на 75% запитань, не допускає неточностей при відповіді, уміє розкрити тему з позицій її правового значення та практичного застосування, але при цьому відповіді не виходять за межі навчальних посібників та методичних рекомендацій.

Оцінка «**задовільно**» виставляється студенту, вірно відповів на 50% запитань який знає базові поняття та терміноконструкції з вивченої теми, але допускає значні неточності або має труднощі при формулюванні відповіді, не розуміє правових аспектів теми, не може пов'язати теоретичний матеріал із практикою.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється студенту, який не знає теоретичних основ теми, допускає грубі помилки при відповіді, не розуміє базових правових понять та визначень, не може пояснити значення теоретичного матеріалу для практичної медицини.

Нарахування індивідуальних балів здійснюють на підставі чинного Положення про організацію навчального процесу у Вінницькому національному медичному університеті ім.М.І.Пирогова (посилання [https://www.vnmu.edu.ua/Загальна інформація/Основні документи](https://www.vnmu.edu.ua/Загальна_інформація/Основні_документи))

12 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце на міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на Всеукраїнському конкурсі

студентських наукових робіт або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи

11 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав I місце на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи, або приймав участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт

10 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який отримав призове місце (II-III) на студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи; або за участь (без призового місця) міжвузівських олімпіадах з дисципліни або призове місце на міжвузівській/міжнародній науковій конференції з наявністю друкованої роботи.

9 балів – додаються до оцінки з дисципліни студенту, який приймав участь (без призового місця) у внутрішньовузівській олімпіаді з дисципліни або студентській науковій конференції з наявністю друкованої роботи

8 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який активно приймав участь у роботі студентського наукового гуртка, опублікував друковану роботу за результатами науково-практичного дослідження, але не приймав особисто участь у студентській науковій конференції, підготував стендову доповідь.

6-7 балів - додаються до оцінки з дисципліни студенту, який виготовив не менше 3 таблиць, або навчальний відеофільм для поповнення наочного забезпечення викладання дисципліни (з урахуванням обсягу та важливості виконаної роботи).

3-5 балів додаються до оцінки з дисципліни студенту, який виготовив не менше 2 таблиць, або створив тематичну ілюстровану презентацію (не менше 2) для поповнення наочного забезпечення викладання дисципліни (з урахуванням обсягу та важливості виконаної роботи).

6. Політика навчальної дисципліни/курсу

Студент має право на отримання якісних освітніх послуг, доступ до сучасної наукової та навчальної інформації, кваліфіковану консультативну допомогу під час вивчення дисципліни та опанування практичними навичками. Політика кафедри під час надання освітніх послуг є студентоцентрованою, базується на нормативних документах Міністерства освіти та Міністерства охорони здоров'я України, статуті університету та порядку надання освітніх послуг, регламентованого основними положеннями організації навчального процесу в ВНМУ ім.М.І.Пирогова та засадах академічної доброчесності.

Дотримання правил розпорядку ВНМУ, техніки безпеки на практичних заняттях. Інструктаж з техніки біологічної безпеки, безпеки поводження з трупним матеріалом проводиться на першому практичному занятті викладачем. Проведення інструктажу реєструється в Журналі інструктажу з техніки безпеки. Студент, який не пройшов інструктаж, не допускається до виконання практичних робіт.

Вимоги щодо підготовки до практичних занять. Студент повинен бути підготовленим до практичного заняття, завдання до поточної теми мають бути розв'язані у робочому зошиті.

На заняття слід приходити вчасно, без запізнення. Студент, який запізнився більше, ніж на 10 хвилин на заняття, не допускається до останнього і повинен його відпрацювати в установленому порядку.

На практичних заняттях студент має мати при собі робочу форму (медичний халат, шапочка). Студенти, які не мають робочої форми, не допускаються до відвідування.

Студент повинен дотримуватись правил безпеки на практичних заняттях та під час знаходження у приміщеннях кафедри.

Під час обговорення теоретичних питань студенти мають демонструвати толерантність, ввічливість та повагу до своїх колег та викладача; при виконанні практичних завдань робоче місце має зберігатись у порядку та бути прибраним після виконання практичної роботи.

Використання мобільних телефонів та інших електронних девайсів. Використання мобільних телефонів та інших електронних пристроїв на занятті допускається за згодою викладача.

Академічна доброчесність. Під час вивчення дисципліни студент має керуватись Кодексом академічної доброчесності ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> загальна інформація/ Основні документи/ Кодекс академічної доброчесності). При порушенні норм академічної доброчесності під час поточного та підсумкових контролів студент отримує

оцінку «2» та повинен її відпрацювати своєму викладачу в установленому порядку протягом двох тижнів після отриманої незадовільної оцінки.

Пропуски занять. Пропущені заняття відпрацьовуються в порядку, установленому в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи) у час, визначений графіком відпрацювань (опублікований на сайті кафедри <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра судової медицини та права#58) черговому викладачу. Для відпрацювання пропущеного заняття студент має пройти тестування та письмово чи усно відповісти на питання до теми заняття. Відпрацювання пропущених лекцій здійснюється після надання конспекту лекційного матеріалу чи підготовки власної презентації з теми пропущеної лекції.

Порядок допуску до підсумкового контролю з дисципліни наведений в Положенні про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). До підсумкового контролю допускаються студенти, які не мають пропущених невідпрацьованих практичних занять та лекцій та отримали середню традиційну оцінку не менше «3».

Додаткові індивідуальні бали. Індивідуальні бали з дисципліни студент може отримати за індивідуальну роботу, обсяг якої оприлюднений на сайті кафедри в навчально-методичних матеріалах дисципліни, кількість балів визначається за результатами ІРС згідно Положенню про організацію освітнього процесу у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (посилання <https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Вирішення конфліктних питань. При виникненні непорозумінь та претензій до викладача через якість надання освітніх послуг, оцінювання знань та інших конфліктних ситуацій, студент повинен подати спершу повідомити про свої претензії викладача. Якщо конфліктне питання не вирішено, то студент має право подати звернення до завідувача кафедри згідно Положення про розгляд звернень здобувачів вищої освіти у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи).

Політика в умовах дистанційного навчання. Порядок дистанційного навчання регулюється Положенням про запровадження елементів дистанційного навчання у ВНМУ ім.М.І.Пирогова (<https://www.vnmu.edu.ua/> Загальна інформація/Основні документи). Основними навчальними платформами для проведення навчальних занять є MicrosoftTeam, GoogleMeets. Порядок проведення практичних занять та лекцій, відпрацювань та консультацій під час дистанційного навчання оприлюднюється на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра судової медицини та права/ Студенту або <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра судової медицини та права/ Новини).

Зворотній зв'язок з викладачем здійснюється через месенджери (MicrosoftTeam) або електронну пошту (на вибір викладача) в робочий час.

7. Навчальні ресурси Навчально-методичне забезпечення дисципліни оприлюднено на сайті кафедри. Маршрут отримання матеріалів <https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра судової медицини та права/ Студенту.

1) Основна література:

1. Богомазова І.О. Право на якісні та безпечні лікарські засоби в системі права на охорону здоров'я. *Медичне право*. 2021. Спеціальний випуск № 3. С. 9 – 17.

2. Виноградов О.В. Роль сімейної медицини в стратегії державного управління реформуванням системи охорони здоров'я. URL: www.academy.gov.ua/ej/ej3/txts/GALUZEVE/11-VINOGRADOV

3. Грін О. Загальне медичне право: альбом схем: навч. посіб. Ужгород : Сабов А. М., 2022. 208 с.

4. Губін М.В. Комісійні судово-медичні експертизи при встановленні неналежного виконання професійних обов'язків лікарів / М.В. Губін, В.К. Сокол, П.О. Леонт'єв, Н.В. Стебловська. *Актуальні проблеми медичного права: матер. II Всеукраїнської наук.-практ. конф.* Одеса: Фенікс, 2020.

5. Зражевська Н. Захист професійної честі, гідності та ділової репутації лікарів у судовому порядку. *Медичне право*. №1(15). 2021. С. 26-35.

6. Лемеха Р.І. Поняття неналежного виконання професійних обов'язків медичним працівником. *Сучасний вимір держави і права*: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, м. Львів, 19-20 травня 2021 р. Львів: Західноукраїнська організація "Центр правничих ініціатив". 2021. С.43-46
7. Лемеха Р.І. Медичний працівник як спеціальний суб'єкт корупційного злочину. *Медичне право*. № 2 (24), 2020. С. 47 – 56.
8. Мавед Е.О. Врачебная ошибка: актуальность проблемы / Е.О. Мавед, О.Ю. Нетудыхатка. *Актуальні проблеми медичного права*: матер. II Всеукраїнської наук.-практ. конф. / упоряд. В.Д. Берназ, О.О. Мавед; Міжнародний гуманітарний університет. – Одеса: Фенікс, 2022.
9. Майданик Р. А. Медицинское право в системе права Украины. *Альманах цивилистики* : сб. статей. Київ : Алерта, 2017. Вып. 6. С. 422–450.
10. Майданик Р. А. Правовідносини медичного обслуговування і надання медичних послуг за законодавством України. *Медичне право*. 2021. Спец. випуск № 3. С. 48–70.
11. Медичне право України: навчальний посібник / укладач Котуха О.С. Львів: Видавництво Львівська комерційна академія, 2020. 320с.
12. Медичне право України: підручник / С. Г. Стеценко, В. Ю. Стеценко, І. Я. Сенюта; за заг. ред. д. ю. н., проф. С. Г. Стеценка. Київ. Всеукраїнська асоціація видавців «Правова єдність», 2020. 507 с.
13. Основи права та законодавства у фармації: нац. підруч. для студентів вищ. навч. закл. / А. А. Котвицька, І. В. Кубарєва, О. О. Суріков та ін.. за ред. А. А. Котвицької. Харків: НФаУ: Золоті сторінки, 2021. 528 с.
14. Охорона здоров'я і права людини: ресурсний посібник / переклад з англійської; за науковою редакцією І. Сенюти / Центр здоров'я та прав людини імені Франсуа-Ксав'є Баню та Фонд відкритого суспільства. Львів, 2022. 552 с.
15. Перчиклий О.В. Ятрогения – медико – правовое явление современного государства. *Актуальні проблеми медичного права*: матер. II Всеукраїнської наук.-практ. конф. /упоряд. В.Д. Берназ, О.О. Мавед; Міжнародний гуманітарний університет. Одеса: Фенікс, 2023.
16. Політика та публічне управління у сфері охорони здоров'я : підручник / авт. кол. : М. І. Бадюк, П. Б. Волянський, Р. Ю. Гревцова та ін.; редкол. : В. М. Князевич, Я. Ф. Радиш та ін. Київ: НАДУ. 2023. У 2 томах. 320 с.
17. Правові позиції Європейського суду з прав людини у сфері охорони здоров'я / І.Я. Сенюта. Х.: Фактор, 2020. 192 с.
18. Сенюта І.Я. Декларація про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу: окремі штрихи до нормативного «портрету» *Актуальні проблеми медичного права: професійний погляд*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (29 листопада 2020 року, м. Київ). Одеса: Фенікс, 2020. С. 105-109.
19. Сенюта І. Я. Джерела правового регулювання цивільних відносин у сфері надання медичної допомоги: монографія. Львів: ЛОБФ «Медицина і право», 2018. 416с.
20. Сенюта І.Я. Декларація про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу: окремі штрихи до нормативного «портрету» *Актуальні проблеми медичного права: професійний погляд*: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (29 листопада 2021 року, м. Київ). Одеса: Фенікс, 2021. С. 105-109.
21. Сенюта І.Я. Договірне регулювання інституту сурогатного материнства як запорука захисту прав людини: окремі аспекти. *Забезпечення прав людини четвертого покоління у системі охорони здоров'я*: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (30 квітня 2020 р., м. Ужгород)/ДВНЗ «Ужгородський національний університету»; за заг.ред. д.ю.н., проф. С.Б. Булеци, к.ю.н., доц. М.В. Менджул. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. С. 129-133.
22. Сенюта І.Я. Право на згоду та право на відмову від медичної допомоги: особливості та межі здійснення. *Підприємництво, господарство і право*. № 10(248). 2018. С. 15-19.
23. Сенюта І. Я. Правовий звичай як джерело права та регулятор відносин у сфері надання медичної допомоги. *Медичне право*. 2021. № 2 (20). С. 59–70.

24. Сенюта І. Я. Цивільно-правове регулювання відносин у сфері надання медичної допомоги: питання теорії і практики: монографія. Львів: ЛОБФ «Медицина і право», 2022. 640 с.
25. Сенюта І. Я. Право на медичну інформацію. URL: <https://www.vz.kiev.ua/pravo-na-medichnu-informaciyu/>
26. Сенюта І. Я. Стандарти у сфері охорони здоров'я як джерело правовідносин у сфері надання медичної допомоги. *Медичне право*. 2022. Спец. випуск № 3. С. 112–124.
27. Сенюта І.Я. Цивільний позов як інструмент захисту прав суб'єктів медичних правовідносин: деякі аспекти. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право»*. Випуск № 31. Том 2. Ужгород, 2022. С. 22-27.
28. Сенюта І. Я., Терешко Х. Я. Вакцинація у запитаннях і відповідях: методичні рекомендації. URL: http://unba.org.ua/assets/uploads/77b7b540396ed691df9b_file.pdf
29. Чабан О. А. Право фізичної особи на таємницю про стан здоров'я в Україні: автореф. дис. ... канд. юрид. наук. Київ. 2023. 20 с.
30. Стефанчук Р.О. Репродуктивні права фізичної особи: поняття, система, особливості здійснення URL: <http://radnuk.info/component/content/article/24658>

Міжнародні стандарти

1. Загальна декларація прав людини від 10 грудня 1948р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text
2. Декларація про медичну допомогу, орієнтовану на пацієнта / Міжнародний альянс організацій пацієнтів, 24.02.2006. URL: <http://www.patientsorganizations.org>
3. Європейська соціальна хартія / Рада Європи, 03.05.1996 р. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/994_062
4. Європейська хартія прав пацієнтів. Листопад 2002. URL: <http://www.activecitizenship.net/patients-rights/projects/29-european-charter-of-patients-rights.html>
5. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. Рада Європи, 04.11.1950. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_004
6. Конвенція про захист прав та гідності людини щодо застосування біології та медицини: Конвенція про права людини та біомедицину. Рада Європи, 04.04.1997р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_334#Text
7. Конвенція про права осіб з інвалідністю. ООН, 13.12.2006. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_g71
8. Лісабонська декларація про права пацієнта / Всесвітня медична асоціація. Асамблея ВМА, вересень-жовтень 1981 р., переглянута у 2005. URL: <http://www.med-pravo.ru/Ethics/LisbonDecl.htm>
9. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права / ООН, 16.12.1966. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_043
10. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права / ООН, 16.12.1966. URL: http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/995_042
11. Резолюція Парламентської Асамблеї Ради Європи 904 (1988)1 «Про захист гуманітарних медичних місій» від 30.06.1988 р. URL: <http://assembly.coe.int/Documents/AdoptedText/ta88/eres904.htm>
12. Хартія про право на охорону здоров'я / Міжнародний союз юристів. Генеральна асамблея МСЮ, 31.08.2005 URL: <http://www.uanet.org/documents/qquia/resolutions/Sante4Gb.pdf>

2) Додаткова література:

1. Адамчук О. Ф. Адміністрування у сфері охорони здоров'я України: автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.07 / Міжрегіон. акад. упр. персоналом. Київ, 2020. 19 с.
2. Адамчук О.Ф. Напрямки удосконалення адміністрування у сфері охорони здоров'я України. *Науковий вісник публічного та приватного права*. 2020. №1. С. 12-17.

3. Адамчук О.Ф., Жарлінська Р.Г., Верлан-Кульшенко О.О. Розвиток медичного права України в контексті євроінтеграційних та глобалізаційних процесів: Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, (Київ, 12 грудня 2020 р.). Київ, 2020.С.6-8.

4. Адамчук О.Ф., Верлан-Кульшенко О.О., Жарлінська Р.Г., Дяченко С.В. Медіація як метод досудового вирішення медичного конфлікту. *Актуальні проблеми теорії та практики правового регулювання галузі охорони здоров'я: проблеми і перспективи*: збірник тез доповідей науково-практичного круглого столу, присвяченого 25-й річниці прийняття Закону України «Основи законодавства України про охорону здоров'я» (Запоріжжя, 17 листопада 2020р.). Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2020.С.40-42.

5. Агаркова А.В. Окремі проблеми кримінальної відповідальності за незаконне проведення абортів. *Науковий Вісник публічного та приватного права*. 2021. №2. С.210-215.

6. Анікіна Г.В. Особливості правового регулювання трансплантації органів від померлого донора. *Юридична Україна*. 2020. №10. С.68-75.

7. Біленко В.І. Поняття договору про допоміжні репродуктивні технології. *Юридична Україна*. 2020. №1-2. С.15-20.

8. Братанюк Л. Є. Основи права і законодавства. Етичний кодекс фармацевтичних працівників України. Харків: Золоті сторінки. 2020. 16 с.

9. Верлан-Кульшенко О.О., Жарлінська Р.Г., Міщук Медична послуга: економічний та юридичний зміст. *Economic and Law Paradigm of Modern Society*. 2021.ISSUE 2.С.65-75.

10. Грабовська Г.М., Кунц І.С. Право на життя як особисте немайнове право, що забезпечує природне існування фізичної особи. *Порівняльно-аналітичне право*. 2020. №6. С.101-103.

11. Гель А.П. Вітчизняне законодавство у сфері правового регулювання трансплантації анатомічних матеріалів людині. *Юридична Україна*. 2020. №5-6. С.112-124.

12. Гель А.П. Вітчизняна модель організації пенітенціарної охорони здоров'я в Державній кримінально-виконавчій службі України: сучасний стан та перспективи. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. №2. С.194-202.

13. Гель А.П. Медична допомога засудженим у вітчизняних пенітенціарних установах: організаційний аспект. *Актуальні питання розвитку та взаємодії публічного та приватного права*: матеріали міжнародної наук.-практ. конф.(Львів, 15-16 березня 2019р.). Львів, 2020, С.76-80.

14. Гель А.П. Розвиток вітчизняного законодавства у сфері трансплантації. *Підприємництво, господарство і право*. 2020. №5. С.6-12.

15. Гель А.П. Трансплантація: новації законодавця у цій сфері – перший погляд. *Юридичний Вісник України*. 2020. №29. С.12-13., №30-31. С.21

16. Гель А.П. Трансплантація: чергові новації, або роздуми про якість вітчизняного нормотворення. *Юридичний Вісник України*. 2020. №20-21. С.20-21.

17. Гель А.П. Ще один крок до міжнародних стандартів або сучасна вітчизняна модель організації пенітенціарної охорони здоров'я. *Юридичний Вісник України*. 2021. №9. С.12-13.

18. Гель А.П., Зверховська В.Ф. Право на таємницю про стан здоров'я і лікарська таємниця у вітчизняному законодавстві: проблеми правової регламентації *Науковий вісник публічного і приватного права*. Збірник наукових праць. 2021. Випуск 1. Том 1. С.57-62.

19. Гель А.П., Яковець І.С. Система надання медичної допомоги в установах виконання покарань: сучасний стан та шляхи реформування. *Вісник Кримінологічної асоціації України*. 2021. №3 (14): збірник наукових праць Харків: ХНУВС, 2016. С.151-167.

20. Дзюбенко О.Л. Актуальні аспекти легалізації евтаназії в Україні. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №1. С.64-67.

21. Дослідження практичної реалізації системи медичного обслуговування в Україні в умовах децентралізації. Р.Г.Жарлінська, А.А.Міщук, К.М.Вергелес та ін. *Світ медицини та біології*. 2020. №4 (70). С. 30-34.

22. Доценко О. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері охорони здоров'я населення. *Підприємництво, господарство і право*. 2022. №1. С.128-132.

23. Жарлінська Р.Г., Присяжнюк А.А., Жарлінська А.А. Медичне страхування в Україні: економіко-правові аспекти становлення та міжнародний досвід. *Economic and law paradigm of modern society*. 2020. №1.С. 169-173.
24. Жарлінська Р.Г., Трохимчук Т. Медична послуга: правовий аспект трактування. *Право, держава та громадянське суспільство в умовах системних реформ: Матеріали Міжнар. наук.-практ. Конференції (м. Львів, 23-24 грудня 2020 року)*. Херсон: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Ч.2. С.18-21.
25. Жарлінська Р.Г., Телегузова О.В. Скринінг та компарування систем страхової соціальної медицини Сполучених Штатів Америки та Франції у віддзеркаленні формування системи страхової медицини в Україні. *Теоретико-правові засади формування сучасного медичного права в Україні: Матеріали V науково-практичної конференції 24 листопада 2020*. Полтава: ТОВ «Фірма «Техсервіс», 2020. С.56-58.
26. Жарлінська Р.Г., Міщук А.А. Клінічний аудит як механізм державного контролю якості надання медичних послуг в Україні. *Теоретичні та прикладні аспекти впливу держави на економіку України: матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції 20 грудня 2020 р.* Київ: Вид-во НПУ імені М.П.Драгоманова, 2020.С.25-30.
27. Жарлінська Р.Г., Гаврилюк А.О. Етико-правові аспекти надання паліативної допомоги дітям. *Міжнародний журнал «Реабілітація та паліативна медицина»*. 2020. №1-2 (5-6). С.29-33.
28. Жарлінська Р.Г., Гаврилюк А.О., Зверховська В.Ф. Організаційно-правові проблеми забезпечення якості медичної допомоги. *Правові проблеми сучасної трансформації охорони здоров'я: збірник матеріалів міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 23 травня 2020 р.)*. Запоріжжя: ЗДМУ, 2020. С.63-66.
29. Жарлінська Р.Г., Верлан-Кульшенко О.О. Правові та економічні аспекти реклами медичних послуг. *Theoretical and practical mechanisms of development of legal science at the beginning of the third millenium: David Agmashenebeli University of Georgia. Collective monograph. Tbilisi. Georgia "Baltia Publishing", 2020. P. 119-138.*
30. Кашинцева О.Ю. Право на репродукцію людини в контексті четвертого покоління прав людини. *Забезпечення прав людини четвертого покоління у системі охорони здоров'я: матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (30 квітня 2020 р., м. Ужгород)/ДВНЗ«Ужгородський національний університету»; за заг.ред. д.ю.н., проф. С.Б. Булеци, к.ю.н., доц. М.В. Менджул. Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2020. С. 67-71.*
31. Ковальський М.М. Представництво в цивільно-правових відносинах, що виникають під час надання медичних послуг трансплантації анатомічних матеріалів від померлих осіб. *Науковий Вісник публічного і приватного права*. 2020. Випуск 3.Том2. С.80-84.
32. Лемеха Р. І. Кримінально-правове значення лікарської помилки. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету (Юридичні науки)*. 2020. Вип. 8. С. 102 – 109.
33. Лемеха Р.І. Лікарська помилка: проблеми теорії та практики. *Сучасна патоморфологічна діагностика в клінічній практиці лікаря: Матеріали науково-практичної конференції (10-11 квітня 2020 р. м. Вінниця)*, 2020. С. 145-147.
34. Лемеха Р.І. Об'єктивна сторона складу злочину «неналежне виконання професійних обов'язків медичним працівником». *Медичне право*. № 2 (20), 2021. С. 34 – 43.
35. Маркіна А.М. Стандарти надання медичних послуг в Україні. *Науковий Вісник публічного та приватного права*. 2021. Випуск 2.Том.2. С.38-43.
36. Миронець О.М., Грабовський Г.В. Аборт: право жінки на вільний вибір vs право ненародженої людини на життя. *Порівняльно-аналітичне право*. 2021.№2. С.25-28.
37. Менджул М.В. Порівняльний аналіз правових засад сурогатного материнства. *Порівняльно-аналітичне право*. 2021. №2. С.77-79.
38. Миронова Г.А. Проблема визначення компетентності (медичної дієздатності) пацієнта як суб'єкта правовідносин з приводу медичного втручання. *Часопис Академії адвокатури України*. 2021. №3. С.1-10.
39. Москаленко К. Право осіб, народжених із застосуванням допоміжних репродуктивних технологій, на інформацію про своє генетичне походження. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. №1. С.27-29.

43. Стан та перспективи впровадження сімейної медицини в Україні. Сімейна медицина – основа перетворень у галузі. URL: http://www.moz.gov.ua/ua/portal/simed_2004.html
44. Старікова Н. Підстави та умови цивільно-правової відповідальності у сфері застосування допоміжних репродуктивних технологій. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. №12. С.63-67.
45. Тарас М. В. Право на необмежений доступ до добровільного і конфіденційного або анонімного тестування на ВІЛ: міжнародно-правові аспекти. *Медичне право*. 2022 № 1 (17).
46. Триньова Я. Біоетика: трансплантологія. Презумпція незгоди vs презумпції згоди. *Юридичний Вісник України*. 2022. №17-18. С.19.
47. Чурилова Т.М., Базурина Т.І. Правове регулювання ксенотрансплантації та трансплантації фетальних матеріалів. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. №6. С.119-122.

3) Електронні ресурси:


1. Електронна адреса сайту університету: <http://vnmu.edu.ua>
2. Електронна адреса сайту бібліотеки університету: <http://library.vnmu.edu.ua>
3. Презентації лекцій та інші методичні матеріали з дисципліни «Медичне право України» на Googl - диску сайту кафедри: URL: <http://forensic.vnmu.edu.ua/>
4. <http://www.moz.gov.ua> <http://www.moz.gov.ua/> – офіційний сайт Міністерства охорони здоров'я України
5. <http://www.diklz.gov.ua> – офіційний сайт Державної служби України з лікарських засобів та по контролю за наркотиками
6. <http://www.rada.gov.ua> – офіційна веб-сторінка Верховної Ради України
7. <http://www.kmu.gov.ua> – офіційна веб-сторінка Кабінету Міністрів України
8. <http://www.who.int> – офіційний сайт Всесвітньої організації охорони здоров'я.

8.Розклад та розподіл груп по викладачам опублікований на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра судової медицини та права/ Студенту).

9.Питання до проміжних та підсумкового контролів дисципліни опубліковані на веб-сторінці кафедри (<https://www.vnmu.edu.ua/> кафедра судової медицини та права / Студенту).

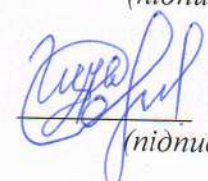
Силабус з дисципліни «Медичне право України» обговорено та затверджено на засіданні кафедри Судової медицини та права (протокол №1 , від «30» серпня 2024 року)

Відповідальний за курс


(підпис)

Валентина ЗВЕРХОВСЬКА

Завідувач кафедри


(підпис)

Валерій ГУНАС